

H U E L B R U G G H E

Het stond in de stadskrant te lezen...

"Heulebrug : een nieuw dorp met betaalbare woningen."

De afgebeelde kleurenfoto van het dorp deed me denken aan de sprookjesachtige tekeningen van Antoon Pyck. Ook de tekst sprak aan:

"Eind augustus start de aanleg van het project Heulebrug, een nieuwe woonzone ten zuiden van de Heistse wijk Oostwinkel....
.... In 2001 zullen de eerste huizen uit de bodem rijzen..."

Een nieuwe verkaveling dus, maar dan wel op een plaats met een historische achtergrond.

Ik citeer M. Coornaert in zijn verhaal over "De drie Dorpen van Heist-aan-zee."

"Als men de Ommeloper van Heist anno 1670, aandachtig bestudeert, dan is men tot de bevinding gekomen dat de dorpskern van Heist achtereenvolgens op drie verschillende plaatsen gevestigd was.

Het **Eerste Dorp** lag achter de beschermende Evendijk. Daar stond de eerste kerk en het tiendenhof. Ongeveer 200 m. ten zuiden van de kerk, aan de Heerweg naar Ramskapelle, liep de "Vischweg" in de richting van Lissewege. Te midden van het dorp liep de tiendenweg.

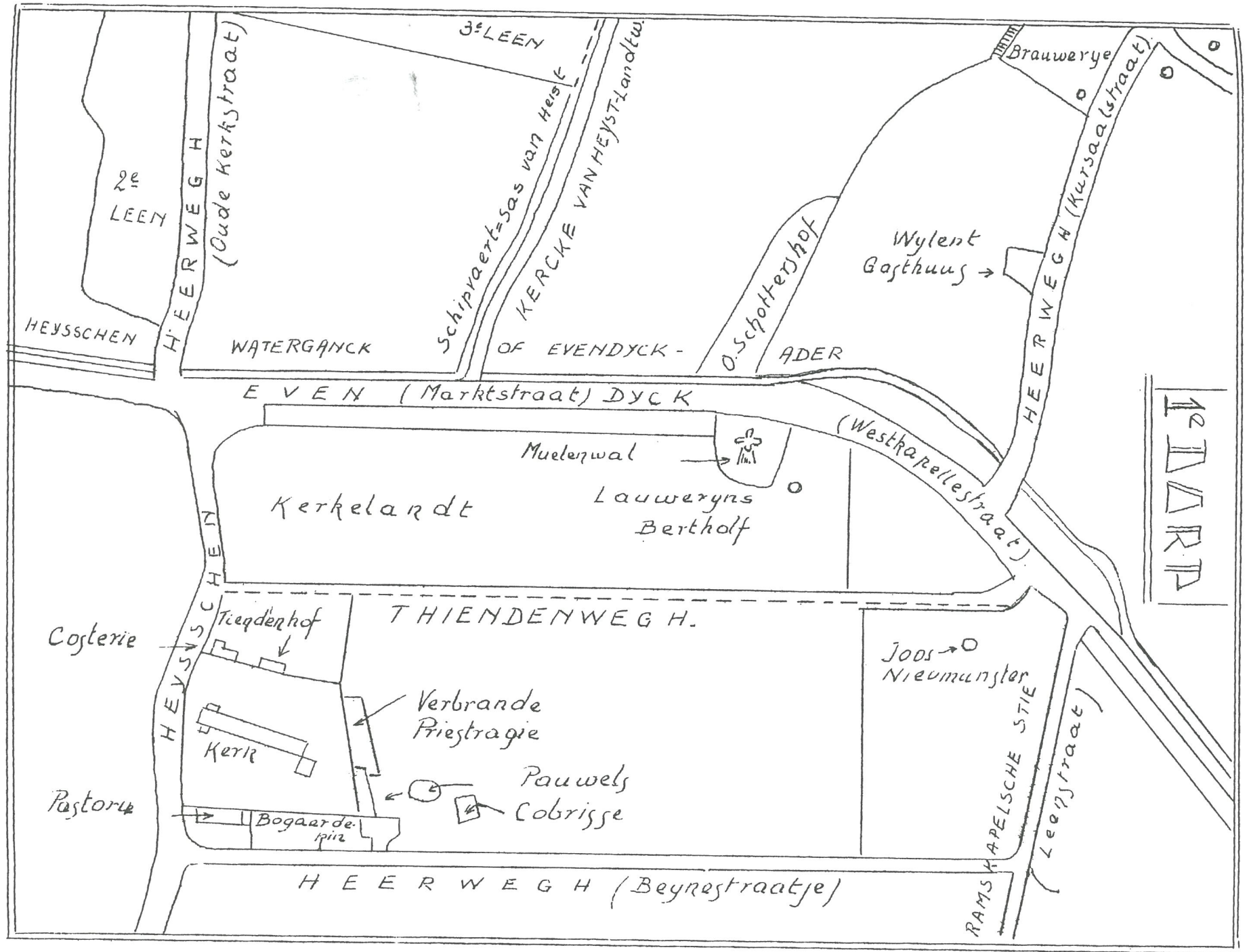
De oudste benaming van Heist-aan-zee, "Koudakerka" werd in 1221 voor de eerste keer vermeld in de historische bronnen. We mogen aannemen dat dit eerste dorp ontstond na de aanleg van de Evendijk.

De dorpskern verhuisde noordwaarts, waarschijnlijk nadat de Oudemaaerspolder door de Graaf Jansdijk op de zee werd gewonnen.

Dit **Tweede Dorp** of Noorddorp werd gevestigd op het leenland van het Hof van Heist. Dit dorp, waaronder de smidse en de brouwerij, werd verwoest. Dwarsdoor dit dorp liep de "Kercke van Heyst Landtweg" van de Evendijk naar de zee, en daarlangs lag heel waarschijnlijk de Geul van Heist. Aan de monding van deze laatste, aan de oostzijde, stond - althans nog in 1571 - de "vierboete die biden molen staet."

Na de verwoesting van het Tweede dorp, werd Heist meer oostelijk heropgericht.

In 1670 is het reeds in volle zwier. Men vindt er bijna alle elementen die nodig zijn voor een dorp van die tijd: de smidse, de wagenmakerij, de brouwerij, 2 herbergen, het schuttershof, 2 armenhuizen en het houthof.

Alleen de kerk en het tiendenhof waren in het oudste dorp gebleven. De molen stond op de Evendijk. Het Derde Dorp telde al te samen ongeveer 30 woningen. Doorheen het dorp liep van de Evendijk naar de duinen een Heerweg, thans de Kursaalstraat geheten. Uit dit derde dorp in het huidige Heist gegroeid."

Het woonproject "Heulebrug" wordt op heden gebouwd in de onmiddellijke omgeving van de plaats en de bewoning van het Eerste Dorp of Zuiddorp.

H I S T O R I E K

Heist krijgt dus een primeur.

Het totaal vernieuwend woonproject Heulebrug zal niet alleen uniek zijn in onze gemeente, maar zelfs enig in Europa.

Het begon allemaal in 1991 toen het WVI (intercommunale vennootschap) alert reageerde op een aanbod van 3 ha grond gesitueerd binnen het 25 ha tellende woonuitbreidingsgebied in Heist. Dit betekende meteen de start voor de ontwikkeling van het project "Heulebrug", en in samenspraak met het gemeentebestuur van Knokke-Heist werd overgegaan tot de opmaak van een bijzonder plan van aanleg.

Het verkavelingsontwerp werd opgemaakt en alle partijen opeerden om met internationale specialisten op het vlak van "New Urbanism" samen te werken. Een contract werd afgesloten met het team van Duany Plater-Zyber & C° uit Miami (Florida) en Leon Krier uit Frankrijk.

In juni '98 kwam het New Urbanism team naar Knokke-Heist. Gedurende 7 dagen bezochten ze karakteristieke woonomgevingen in onze gemeente, maar ook in Brugge, Damme, Oostkerke e.a. Er werd een Masterplan opgemaakt met teksten en illustraties kwalitatief hoogstaand op gebied van landschappelijke en stedenbouwkundige inplanting.

En inderdaad, het woonproject Heulebrug wordt ongetwijfeld een juweeltje op gebied van architectuur, en tevens de laatste grote verkaving in Heist.

De eerste fase is gestart en de kandidaat-kopers zijn zeer talrijk. De meesten zijn inwoners van Knokke-Heist, er was duidelijk nood aan een eigen plek voor vele gezinnen.

"NEW URBANISM" ... WAT BEDOELT U SIR?

"New Urbanism" is eigenlijk een duur woord maar met een verrassende uitleg.

De voorvechters ervan hebben als doel de uit het oog verloren traditie van het 'plannen en vormgeven van gemeenschappen' van vóór het modernisme terug op te pikken. Zij zijn afgestapt van klassieke Vlaamse verkavelingen. Zij kiezen dus voor een traditionele planning, maar met een 'vernieuwend' karakter.

Het is een reactie tegen globalisering die gepaard gaat met verlies van identiteit en eigenheid, en resulteert in anonieme gelijkvormigheid.

HEULEBRUG, Knokke-Heist

APPROACHING THE PLAZA FROM THE EAST

© 1998 Duany Plater-Zyberk & Company

Het meest vernieuwend aan het woonproject Heulebrug is, dat het een aantal vergeten punten in het ontwerpen van nieuwe woonwijken opnieuw tot leven brengt.

vb.

1. Aandacht voor de bestaande bebouwde omgeving en het landschap.
2. Aandacht voor een gevarieerd aanbod aan perceeltypes en woningtypes.
3. Aandacht voor het openbaar domein van de woonwijk.
4. Aandacht voor de architecturale eenheid van de bebouwing.
5. Aandacht voor functieverweving en dus het functioneren van een woonwijk.
6. Aandacht voor de schaal van de wijk, namelijk het indelen in kleinere samenhangende buurten die allemaal gekoppeld worden aan het centrale plein met zijn torengebouw en meergezinswoningen.

MET EEN KNIPOOG NAAR STUBBEN...

Dit jaar vieren wij het 100-jarig bestaan van Duinbergen. Het was Joseph Stübben - een Duits urbanist - die o.m. Duinbergen gecreëerd heeft.

Hij was een van de grote bezielers van "New Urbanism" of "hernieuwde stedenbouwkundige traditie."

Misschien zou het nuttig zijn voor onze lezers om de gelijkenissen aan te tonen.

De stedenbouwkundige regels die Stübben vastlegde resulteerden in 7 geboden.

Om er maar enkele te noemen :

- Streven naar rust en ruimte geconcretiseerd door het opleggen van een hoogtebeperking.
- Het reliëf in ere houden en geen duinen effenen tot meer vlak land.
- Kronkelwegen aanleggen, dus geen rechtlijnige straten om schilderachtigheid te benadrukken.
- Paden voor voetgangers weg van het verkeer met wagens.

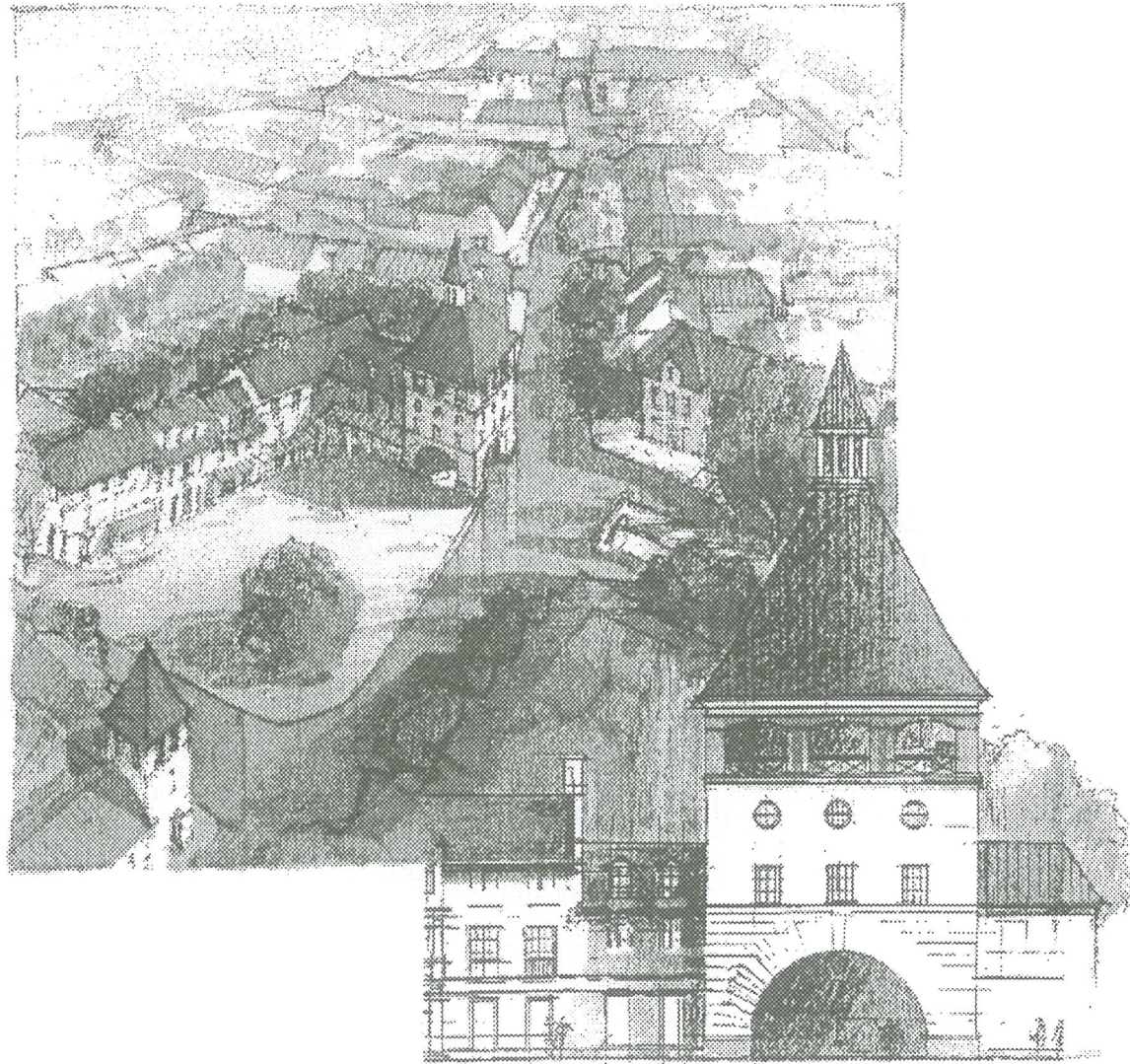
"New Urbanism" avant la lettre dus, en nu worden de ideeën van 1900 terug geactualiseerd, zoals de verbondenheid met de natuur, en de hiërarchie van de wegen.

Stübben wilde een "town city" (tuinstad) verwezenlijken met respect voor de natuur.

In 1900 was zijn ordeningsplan een nieuw begrip.

Heulebrug wordt een woonstad, maar met een grandioos stedenbouwkundig aspect.

Het project zal geïntegreerd worden in de polders.

HEIST GROET HEULEBRUG.

Het Eerste Dorp of Zuiddorp van Heist "Koudakerka" is 8 eeuwen oud, maar krijgt met de inplanting van Heulebrug een zuid-oost uitbreiding.

Wij zijn als nomaden in onze eigen gemeente.
Maar Heist blijft groeien, en wordt groter.
Heist Leeft...

WAT ZEGT EEN NAAM?

Betekenis Heulebrug.

De oude schrijfwijze "Huelbrugge", heet nu kortweg :
"Heulebrug."

Een Heulebrug is een brug over een geul
(verbinding tussen 2 waterlopen.)

Zo'n Heulebrug bestond vroeger aan de Heistlaan.

NAAMGEVING.

Het is nuttig voor de herkenbaarheid dat alle straten in een bepaalde wijk benoemd worden volgens een bepaald thema.
Voor de wijk "Heulebrug", werd gekozen voor een thema uit de visserij. De termen zijn zo gekozen, dat het stratenplan min of meer overeenkomt met de ligging van de verschillende onderdelen van een vissersvaartuig en zijn onmiddellijke omgeving.

Welke namen krijgen we te lezen?

Enkele voorbeelden:
Achterstevenstraat, Visruimstraat,
Bovendekplein, Redersplein,
Bakboordlaan,
Bootsankerstraat enz...

Zo zie je maar, een schip werpt zijn anker uit in de Heistse polders....

OOST WEST THUIS BEST...

Wij kunnen het reilen en zeilen van "Heulebrug" niet afsluiten zonder te spreken over de begrenzingen ervan.

Ten Noorden ligt de wijk "Oostwinkel."

In de volksmond wordt deze wijk, die haar ontstaan in 1973 dankt aan een realisatie van de Nationale Maatschappij voor Huisvesting, vaak "Kijkdorp" genoemd. 106 prefabwoningen waren in juli en augustus 1973 door het publiek te bezoeken. Sindsdien zijn er nog sociale woningen bijgebouwd.

Oostwinkel verwijst naar de plaatsnaam uit 1525, waarmee het oostelijk deel van het oorspronkelijke Koudekerke werd bedoeld. Alle straten in de wijk Oostwinkel werden genoemd naar zeebanken en geulen in de Noordzee : Breed Veertien, Kwinte, Roompot...

Ten Zuiden ligt de Isabellavaart.

Deze vaart onder de Heistlaan, herinnert ons aan de Spaans-Nederlandse oorlog en werd gegraven onder het bewind van Koningin Isabella van Spanje. In de 17de eeuw werden de Spaanse soldaten langs deze vaart bevoorrad met voedsel en munitie.

Thans is deze vaart dienstig als afwatering van weiden en landerijen naar het Leopoldkanaal.

Aan het uiterst Oostelijke punt ligt de Westkapellewegader, een natuurlijke waterloop.

Ten Westen ligt de Heistlaan, de invalsweg voor Heulebrug.

Het is mooi meegenomen dat de toekomstige bewoners van Heulebrug een brok natuur als overbuur krijgen. Wij denken hierbij aan de Kleiputten van Heist.

Oorspronkelijk waren de 'Kleiputten' gelegen in de "Middelland polders." Ze waren eveneens beschermd door de Evendijk. Bij de stormvloed in de 13de eeuw werden ze niet meer overstroomd.

Ze bleven dus intact, en sinds de 10de eeuw onafgebroken gebruikt door de mens.

In de loop der eeuwen werden er ondiepe veenlagen en dagzoomende klei ontgonnen ten behoeve van brandstofvoorziening en steenbakkerij.

Wij herinneren onze lezers eraan dat het dorp Ramskapelle verschillende steenbakkerijen telde.

De uitgebakken weiden getuigen er nog van een groots verleden.

Tijdens de zomer broeden er in de Kleiputten weidevogels zoals Tureluur, Grutto, Kievit, Kleine plevier en Graspieper. Tijdens lente, herst en winter worden de weiden opgezocht door doortrekkende en overwinterende vogels zoals Wintertaling, Watersnip, Wulp en Kempmaan.

De permanente plassen en rietmoerassen herbergen bovendien een belangrijke populatie van de Groene kikker, waarvan vooral tijdens warmere lenteavonden het zacht gekwaak kan gehoord worden.

In die schitterende omgeving zal Heulebrug uit de grond rijzen en ontwaken.

Maar niet alleen de mens heeft oog voor schoonheid, wij vermoeden dat de vogels uit dit natuurgebied ook verwonderd zullen opkijken naar de nieuwe realisatie "Heulebrug."

Van andante naar crescendo zullen ze fier fluiten over de polders, en hun echo zal weergalmen van hier tot in het Zwin.....

Rita Vandewalle

André Desmidt

Heulebrug voor de werken ...

Foto achtergrond Laguna Beach en wijk Oostwinkel
We kijken naar het noordoosten

We kijken naar het oosten richting Westkapelle

Op de grens van de Isabellavaart - wij kijken naar het noorden -
wij bevinden ons op de zuidelijke begrenzing van het project

We staan in Oostwinkel (Breed Veertien) en kijken richting Ramskapelle